TRADUCEREA AUTOMATĂ: TOATE-S NOI ȘI TOATE-S VECHI

Autor: Andreea Iulia Scridon | 30 ianuarie 2022

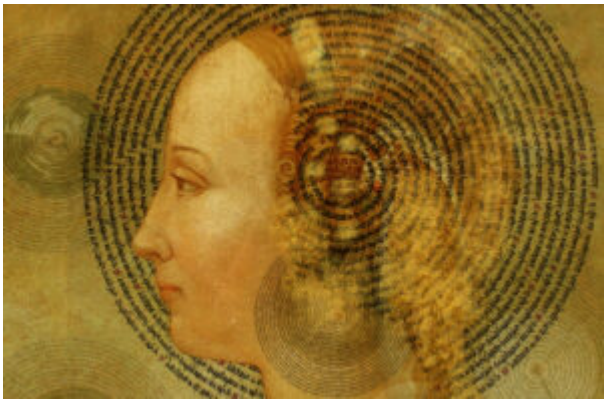

Ca traducătoare, sunt obișnuită cu o anumită retorică care se învârte în jurul unui prognostic sumbru: precum țesătorii de mătase naturală, noi, traducătorii, suntem o specie periclitată. Dumnezeu e mort și inteligența artificială ne va scoate, nu peste multă vreme, din funcțiune; acest lucru se va întâmpla cu aceeași hotărâre încăpățânată cu care se topesc ghețarii în mod vertiginos.

Cu riscul de a mă expune ridiculizării unor generații viitoare care vor avea luxul de a judeca retrospectiv și care, cine știe, poate vor da peste acest comentariu, spun: nu sunt sigură că va fi așa. Mereu când aud asemenea previziuni despre viitorul nostru îmi vin în minte desenele făcute de școlarii secolului trecut ca răspuns la întrebarea „Cum îți închipui tu că va fi anul 2000?”. Apar, aproape invariabil, mașini zburătoare, nave spațiale, personaje deopotrivă optimiste și schizoide îmbrăcate în haine disco sau extratereștri binevoitori – pe scurt, o utopie tehnocosmică, aflată doar la o aruncătură de băț în timp istoric.

Realitatea actuală, pe care o privim cu duioșie amară în comparație cu aceste fantezii, ne dovedește că lucrurile se schimbă mult mai încet decât ne închipuim noi că o vor face (NB: în orice viață omenească, doar câteva clipe creează schimbări cataclismice, restul timpului fiind ocupat în *dolce far niente* – trândăvie agonizantă sau tândălire indiferentă) – fapt care întristează și reconfortează în egală măsură.

Poate că aceasta e perspectiva genului de om care ține la ideea unei sticluțe care conține o scrisoare pentru generații viitoare, îngropată în fundul grădinii sau lansată pe mări. Însă nu cred că această nostalgie reactivă e responsabilă pentru scepticismul pe care îl am față de viitoarea suveranitate a mașinăriei asupra omului. Aș vedea mai degrabă o lume în care mecanismul umblă de mână cu omul: îmi vin în minte așa-zisele „macaragiste”, strașnice sovietice care lucrau cot la cot cu monstrul de fier. Bănuiesc că așa va fi și cu traducerile „automate”.

Ilustrație din seria „Circular Fields”, realizată de Sasha Segal; Sursa: Behance